

Gerechtshof Den Haag
Team handel
Zaaknummer / rolnummer: 200.329.157/01
Prins Clauslaan 60, 2595 AJ Den Haag
Roldatum: 10 oktober 2023

Per mail: <>

Memorie van Grieven

met incidentele vordering
en overlegging productie 9

Inzake:

1. Vereniging Republiek

(Voorheen: Vereniging Het Republikeins Genootschap)

2. Stichting De Republikein

Eiseressen

Hierna ook: Republiek en/of De Republikein

Advocaat: mr. N.A.W.E (Ewout) Jansen¹

Tegen:

1. De Staat der Nederlanden

(Het ministerie van algemene zaken)

2. Mr. A.R.J. Croiset van Uchelen in zijn hoedanigheid van
gemachtigde ex art. 77 Rv van Willem-Alexander Claus
George Ferdinand van Oranje-Nassau Van Amsberg

(De Koning)

gedaagden

Advocaat: mrs. R.W. Veldhuis & S.M. Kingma

Hierna ook: “de Staat” en “de Koning”

¹ Voetnoot Advocatuur | info@voetnoot.net | Bouwstraat 45J, 3572 SP Utrecht.

Kernvragen. Kan in civiele procedures met de Koning sprake zijn van een eerlijk proces in de zin van art. 6 EVRM? Doen de bevoegdheden, het bijzondere procesrecht en de tradities rondom de Koning afbreuk aan een eerlijk proces in procedures waarin de Koning partij is? Is er sprake van een eerlijk proces indien 1 van beide partijen de mogelijkheid heeft om wetgeving, die beslissend kan zijn voor het geschil, te blokkeren of te vertragen? Is er sprake van een eerlijk proces indien 1 van beide partijen een institutionele rol heeft in de carrière van de rechter? Is sprake van eerlijk proces indien 1 van beide partijen geen verplichting heeft om voor de rechter te verschijnen en gratis ondersteund wordt door de P-G van de Hoge Raad, terwijl de P-G mogelijk nog inhoudelijk moet adviseren over de uitkomst van de procedure aan de Hoge Raad? Is er sprake van een eerlijk proces in de zin van art. 6 EVRM indien de rechter trouw zweert aan één van de partijen of indien een portret van één van de partijen achter de rechter hangt?²

² Illustratie: Hajo.

I: Feitelijke grief**II: Incidentele vordering****III: Grieven****IV: Slot****I: Feitelijke grief**

1. **Feitelijke grief.** Het vonnis in eerste aanleg is in de kern gebaseerd op de gedachte dat onvoldoende concreet naar voren is gebracht waarom procedures met de Koning niet eerlijk zijn. Uit het vonnis bevat echter niet - zoals gebruikelijk - een concrete vaststelling bevat van de relevante feiten. Pas in rov. 2.30 blijkt - zeer beknopt - dat Republiek feiten en omstandigheden naar voren heeft gebracht. Hiermee is - per saldo - onduidelijk gebleven op welke concrete feiten het oordeel van de rechtbank is gebaseerd. Eisers verzoeken daarom het hof in hoger beroep - opnieuw rechtdoende - vast te stellen welke feiten vast zijn komen te staan; om herhaling te vermijden; verzoeken eisers daarom de feiten en omstandigheden die in eerste aanleg naar voren zijn gebracht (met name in de dagvaarding onder 1.1 tot 1.28) als herhaald en ingelast te beschouwen. Partijen hebben over een aantal feiten verschillende standpunten betrokken (pleitnota onder 6-9, 19-20)
2. **Verzwegen zaken.** Volgens NRC zijn er nog minstens 5 procedures die de Koning voerden, die in eerste aanleg niet zijn gevonden. De Koning en de Staat betoogden uitgebreid dat de Koning zo terughoudend is met procederen en dat het daarom niet verbazend is dat hij 'altijd wint'. Intussen vonden we nog 3 zaken tegen de media:

1. Rechtbank Amsterdam 25 februari 2004, ECLI:NL:RBAMS:2004:AO4371
2. Rechtbank Amsterdam 20 april 2005, ECLI:NL:RBAMS:2005:AT4299
3. Rechtbank Amsterdam 4 januari 2006, ECLI:NL:RBAMS:2006:AU9567

II: Incidentele vorderingen

3. **Rechtzetten tijdens procedure.** Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) oordeelde dat als de onafhankelijkheid van de rechter in geschil is op gronden, die niet *immediately appear to be manifestly devoid of merit* door de rechter zelf - nog tijdens de procedure - moet worden beoordeeld of de zorgen gerechtvaardigd zijn en hoe potentiële inbreuken op een eerlijk proces nog kunnen worden rechtgezet³. Dit is in eerste aanleg naar voren gebracht in de pleitnota, maar hier is nooit op gerespondeerd door de rechtbank.

³ *Cosmos Maritime Trading and Shipping Agency v. Ukraine*, 2019, §§ 78-82 <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-193993>. "Where impartiality is disputed during the domestic proceedings on a ground that does not immediately appear to be manifestly devoid of merit, the national court must itself check whether such concerns are justified so that it can remedy any situation that would breach Article 6"

4. **Geen vragen.** De dagvaarding in eerste aanleg was gericht aan de Staat en de Koning. Ik ben ter zitting verschenen met een groep enthousiaste vrijwilligers, terwijl in plaats van de Koning mr. Croiset van Uchelen verscheen; één van de beste en duurste advocaten van ons land. Art. 77 Rv wordt weliswaar zo uitgelegd dat de Koning geen vragen van de rechter beantwoordt, maar dat staat niet expliciet in de wet⁴; waardoor een verdragsconforme uitleg mogelijk is. De Staat heeft in eerste aanleg betoogd dat de bevoegdheden van de Koning symboliek zijn en los staan van de Koning als privé-persoon. Eisers hadden daarom gesuggereerd dat mr. Croiset van Uchelen symbolisch de zaak zou voortzetten in naam van de Koning; terwijl de Koning als privé-persoon zou verschijnen om vragen te beantwoorden. Ik heb in eerste aanleg verzocht om alle vragen voor eisers aan mij te richten of te waarborgen dat iedereen aanwezig is. Hier is geen gehoor aan gegeven. De vertegenwoordigers van eisers kregen enkele vragen, maar gaven aan die liever niet te beantwoorden, omdat dit het meest zuiver leek; zodat uitsluitend advocaten het woord zouden voeren; indien de Koning gebruik zou maken van het procesrechtelijke privilege geen vragen te beantwoorden. Mr. Croiset van Uchelen heeft wel kort het woord genomen; alsof hij de achterliggende procespartij was. De Koning verscheen niet in de rechtbank, maar de Hoge Raad verscheen - tegelijk met de mondelinge behandeling - wel bij de Koning in de persoon van enkele raadsheren, die trouw hebben gezworen aan de Koning bij gelegenheid van hun benoeming⁵. Achteraf bezien, was het beter geweest indien beide achterliggende procespartijen vragen hadden kunnen beantwoorden. Van een gelijke mogelijkheid om te worden gehoord, was geen sprake.
5. **Rolinstructie naamsverandering.** In hoger beroep is - net als in eerste aanleg - door de Staat een 'rolinstructie' gegeven. Ik heb verzocht om hierover gehoord te worden. Dat is geweigerd. De 'rolinstructie' is in strijd met de equality of arms en de gelijkheid tussen partijen; en dus met art. 6 EVRM. Wederpartijen van de Koning kunnen een dergelijk verzoek immers niet doen. De procedure hoort niet te beginnen met een bijzondere speciale behandeling van 1 der partijen. Het verzoek doet (ook) afbreuk aan de openbaarheid van de procedure. In de praktijk helpt de rolinstructie immers bij het verbergen van procedures; dit bericht ook Antoin Peeters van RTL-nieuws (**Productie 9: NIEUW**):

“De uitkomst staat al zo goed als vast. Alle voorgaande rechtszaken waarbij de privacy werd geschonden, werden glansrijk door de Oranjes gewonnen. De rechtszaak is ook bewust stilgehouden. Grappig is dat bij de persvoorlichting van de rechtbank Amsterdam tot dinsdag niemand wist dat dit er aan zat te komen. De zaak staat namelijk niet op naam van de familie van Oranje, maar op naam van de huisadvocaat. Alle partijen die wij vervolgens spraken vroegen als eerste: "Hoe weet u dit?" (Onderstreping toegevoegd).⁶

⁴ Art. 77 Rv: “(...) Alle procedures tegen de Koning worden voortgezet ten name van een door hem aan te wijzen gemachtigde (...)”

⁵ “While the hearing was ongoing before The Hague District Court, a few miles away at his Noordeinde Palace, the king spent his morning swearing in two new judges to the Dutch Supreme Court.” <https://www.courthousenews.com/anti-monarchy-activists-argue-for-removal-of-dutch-king-from-legal-system/>

⁶ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/column/1885641/koningshuis-versus-nieuwe-revu>

6. **Geheim houden procedures.** In eerste aanleg heeft de Koning verklaard dat het niet gek is dat de Koning 'altijd wint', omdat de Koning grote terughoudendheid betracht. De Koning verwees in dit verband naar *'de zaken die Van Oranje vòòr de troonbestijging heeft gevoerd'* (CvA onder 2.4.3 en 2.4.8). In feite helpt deze rolinstructie echter bij het geheim houden van procedures; zoals bovenstaand citaat illustreert. De Staat & de Koning hebben in eerste aanleg toegelicht waarom er zo weinig zaken zijn op een wijze die op - of over - de grens is van de waarheidsplicht. Inmiddels is gebleken dat de Koning veel vaker heeft geprocedeerd dan wij wisten in eerste aanleg. Gemiste en door de Staat & de Koning verzwegen zaken zijn bijvoorbeeld:

- Rechtbank Amsterdam 25 februari 2004, ECLI:NL:RBAMS:2004:AO4371
- Rechtbank Amsterdam 20 april 2005, ECLI:NL:RBAMS:2005:AT4299
- Rechtbank Amsterdam 4 januari 2006, ECLI:NL:RBAMS:2006:AU9567

III: Grieven

- 1: Individuele eiser ontvankelijk naast collectieve actie WAMCA
- 2: Vorderingen gebaseerd op gebeurtenissen van voor 15 november 2016
- 3: Ontvankelijkheid vereist bewijslevering en remedie
- 4: Een eerlijk proces vereist procedurele waarborgen; geen concreet bewijs oneerlijkheid
- 5: Uiterlijke schijn van onafhankelijkheid
- 6: Equality of arms en het zwijgen van de Koning ex art. 77 Rv.
- 7: Geen oordeel omtrent *trias*, *equality of arms* en *appearance of independence*

1: Individuele eiser ontvankelijk naast collectieve actie WAMCA

7. **Bestreden overweging.** Grief I is gericht tegen rov. 2.6-2.8:

“2.6 De rechtbank gaat eerst in op de ontvankelijkheid van De Republikein in deze procedure. In de akte na tussenvonnis is aangevoerd dat De Republikein in deze procedure niet opkomt voor belangen van derden, maar voor haar eigen belang, zodat de eisen die (voor de collectieve actie) worden gesteld in artikel 3:305a BW en in 1018 Rv niet aan de orde zijn.

2.7 Een natuurlijk persoon of rechtspersoon kan niet dezelfde vordering instellen als een beoogd belangenbehartiger in een procedure op de voet van artikel 3:305a BW. Voor de collectieve actie biedt artikel 3:305a BW (en artikel 1018 c en volgende Rv) een procedure met eigen regels om als belangenbehartiger een vordering in te stellen voor anderen, en daarmee de belangen te behartigen van die anderen, die ieder voor zich een (dergelijke) vordering zouden kunnen instellen. Hier is door de eisende partijen gezamenlijk gekozen voor het instellen van een vordering voor een brede groep, die Republiek stelt te vertegenwoordigen en waartoe ook De Republikein behoort. Dat kan alleen door een vereniging of stichting als bedoeld in artikel 3:305a BW en dat is De Republikein niet. Dat De Republikein geen collectieve actie kan instellen betekent dat zij niet-ontvankelijk is in deze collectieve-actie-procedure.

2.8 Ten overvloede overweegt de rechtbank daarbij nog dat op grond van de door De Republikein aangedragen feiten en omstandigheden niet een voldoende concreet eigen belang van De Republikein bij de vorderingen kan worden aangenomen. Over haar belang bij de vorderingen heeft De Republikein het volgende aangevoerd. De Republikein is uitgever van het tijdschrift ‘De Republikein’ dat verschijnt sinds 2015 en op een kritische manier schrijft over het erfelijk koningschap en alle onderwerpen die raken aan fundamentele hervormingen richting een democratische rechtsstaat. Het tijdschrift heeft – meer dan andere Nederlandse media – de ambitie om kritisch te berichten over de Koning en de monarchie. De Republikein wordt als uitgeverij direct geraakt door de mogelijkheid van een procederende Koning omdat de Koning veelal procedeert tegen media die (kritisch) over de Koning en de koninklijke familie berichten. Tussen partijen is echter niet in geschil dat de Koning geen procedure is begonnen tegen De Republikein en daarmee ook niet dreigt of heeft gedreigd. De Koning kan een civiele vordering instellen tegen De Republikein, maar die mogelijkheid op zich levert niet een voldoende concreet belang op bij beoordeling van de vorderingen voor De Republikein.”

8. **Geen collectieve vorderingen.** In rov. 2.6 stelt de rechtbank terecht vast dat De Republikein geen collectieve vorderingen heeft ingesteld namens anderen, maar enkel namens zichzelf. Vervolgens oordeelt de rechtbank toch dat De Republikein geen collectieve WAMCA-vorderingen in kan stellen. Dat klopt, maar dat heeft De Republikein ook niet gedaan. Republikein had immers enkel corresponderende vorderingen ingesteld namens zichzelf.
9. **Enkel beperking voor latere procedures.** De WAMCA voorziet enkel in consequenties voor individuele procedures die later dan de collectieve actie zijn ingesteld. Art. 1018m lid 1 Rv bepaalt dat later ingestelde individuele procedures kunnen worden geschorst op verzoek van de meest gereede partij. De Republikein heeft echter tegelijk met Republiek haar vorderingen ingesteld. De WAMCA biedt dan geen wettelijke basis voor het afsnijden van de toegang tot de rechter. De corresponderende vorderingen van het tijdschrift kunnen op hun merites worden beoordeeld⁷. Dat de WAMCA niet op de Republikein van toepassing is, betekent niet dat niet op de reguliere wijze uitspraak kan worden gedaan⁸.

2: Vorderingen gebaseerd op gebeurtenissen van voor 15 november 2016

10. **Bestreden overwegingen.** In rov. 2.10-2.12 oordeelt de rechtbank:

“2.10. De huidige wettelijke regeling is ingevoerd met ingang van 1 januari 2020 en is van toepassing op collectieve vorderingen die nadien zijn ingesteld, tenzij de rechtsvordering betrekking heeft op een gebeurtenis of gebeurtenissen die heeft of hebben plaatsgevonden voor 15 november 2016.

2.11. Republiek verwijst bij haar stelling dat haar vorderingen zijn gebaseerd op gebeurtenissen van voor 15 november 2016, naar uitspraken in procedures die zijn gevoerd in 2006, 2008, 2009 en 2014, waarbij de Koning – zij het in de eerste drie zaken als troonopvolger – partij was. Deze zaken zijn aangehaald om aan te tonen dat de Koning

⁷ Rb. Noord-Holland 2 maart 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:2317, rov. 5.12.

⁸ Rb. Amsterdam 27 juli 2022, ECLI:NL:RBAMS:2022:4344, rov. 5.1.

daadwerkelijk vorderingen instelde in het verleden en volgens Republiek heeft dat een effect tot op vandaag.

2.12. De vorderingen van Republiek zijn gelet op hun formulering echter gericht op de toekomst, op eventuele toekomstige procedures van de Koning en niet op de effecten van de genoemde zaken uit het verleden op de daarbij destijds concreet betrokken wederpartijen van de Koning. Daarmee kan naar het oordeel van de rechtbank niet gezegd worden dat het in de onderhavige zaak gaat om vorderingen die gebaseerd zijn op een gebeurtenis of gebeurtenissen van vóór 2016 en de rechtbank gaat daarom voorbij aan de stelling van Republiek dat haar vordering moet worden beoordeeld op grond van de regeling zoals die gold vóór 2020. De (ontvankelijkheid van de) vordering zal daarom worden getoetst aan hand van de WAMCA, meer in het bijzonder de artikelen 3:305a BW en 1018c lid 5 Rv. De vorderingen van Republiek zijn gelet op hun formulering echter gericht op de toekomst, op eventuele toekomstige procedures van de Koning en niet op de effecten van de genoemde zaken uit het verleden op de daarbij destijds concreet betrokken wederpartijen van de Koning. Daarmee kan naar het oordeel van de rechtbank niet gezegd worden dat het in de onderhavige zaak gaat om vorderingen die gebaseerd zijn op een gebeurtenis of gebeurtenissen van vóór 2016 en de rechtbank gaat daarom voorbij aan de stelling van Republiek dat haar vordering moet worden beoordeeld op grond van de regeling zoals die gold vóór 2020. De (ontvankelijkheid van de) vordering zal daarom worden getoetst aan hand van de WAMCA, meer in het bijzonder de artikelen 3:305a BW en 1018c lid 5 Rv.”

11. **Gebeurtenissen in het verleden.** Vorderingen zijn naar hun aard gericht op de toekomst. Het verleden kan immers - zelfs de rechter - niet meer veranderen. De toekomst is dan weer geen gebeurtenis waarop een vordering kan worden gebaseerd. Vorderingen moeten immers gebaseerd worden op feiten en omstandigheden. Feiten in de toekomst kunnen niet worden bewezen of vastgesteld. De feiten en omstandigheden waar een vordering op gebaseerd is, zijn dan ook simpelweg de ‘gebeurtenissen’ waar het overgangsrecht van de WAMCA op ziet. De WAMCA is (vooral) bedoeld voor consumentenclaims. Indien consumenten in een collectieve actie bijvoorbeeld rentemisleiding door een grootbank aan willen kaarten, zullen vorderingen moeten worden ingesteld, die gelet op hun formulering zich richten op de toekomst. De Bank zal in de toekomst bijvoorbeeld de consumenten moeten compenseren en een einde moeten maken aan de rentemisleiding van nieuwe klanten. In het overgangsrecht van de WAMCA is echter duidelijk bepaald dat gekeken moet worden naar de gebeurtenissen waar de rechtsvorderingen betrekking op hebben om te bekijken of de nieuwe regeling speelt. In het voorbeeld van rentemisleiding gaat het dan om de periode waarin consumenten misleid zijn. De gebeurtenissen waar de onderhavige vorderingen betrekking op hebben, zijn de procedures die de Koning gevoerd heeft; hoofdzakelijk tegen de media. Al deze gebeurtenissen zijn van voor 15 november 2016. Op basis van deze gebeurtenissen zijn vorderingen gericht op de toekomst geformuleerd; dat betekent echter (nog) niet dat de WAMCA van toepassing is.

3: Ontvankelijkheid vereist bewijslevering en remedie

12. **Bestreden overwegingen.** In rov. 2.14-2.19 oordeelt de rechtbank:

2.14. Volgens haar statuten (overgelegd als productie 4 bij de akte van 27 juli 2022) heeft Republiek tot doel het herstel van de republikeinse regeringsvorm in Nederland. Voor welke belangen Republiek in deze procedure met haar vorderingen opkomt, blijkt niet uit de dagvaarding. In de conclusie na tussenvonnis staat: “Republiek en de vorderingen in de onderhavige procedure hebben één en hetzelfde ideële doel, namelijk het bevorderen van een democratische rechtsstaat. In een democratische rechtstaat worden publieke bevoegdheden uitgeoefend op basis van democratische legitimering en (dus) niet op basis van erfopvolging.” De Staat en de gemachtigde van de Koning wijzen er naar het oordeel van de rechtbank terecht op dat het bevorderen van een democratische rechtstaat niet het statutaire doel is van Republiek en ook niet zonder meer samenvalt met het herstel van de republikeinse regeringsvorm in Nederland. Niettemin kan naar het oordeel van de rechtbank worden aangenomen dat de vorderingen die ertoe strekken dat de bevoegdheden van de Koning worden ingeperkt, in zoverre dienstig zijn aan het bevorderen van de republikeinse regeringsvorm. Dat geldt echter niet voor alle vorderingen die Republiek instelde.

2.15. De eerste vordering in deze procedure (zie 2.3 onder 1) is de vordering tot afgifte van stukken. Republiek vordert in dit verband dat de Staat en/of de Koning wordt veroordeeld om ‘te overleggen

(1) wanneer de Koning heeft geweigerd wetgeving en (benoemings)besluiten te tekenen of daarmee heeft gedreigd of suggesties heeft gedaan die zijn overgenomen,
 (2) wat de taakomschrijvingen zijn van de medewerkers van het kabinet van de Koning,
 (3) afschrift van verzoeken van de Koning om extra tijd om wetgeving te bestuderen,
 (4) een lijst van de wetgeving en besluiten die het langst bij de Koning zijn ‘blijven liggen’,
 (5) hoe vaak is onderhandeld met de media rondom thema’s die ook in de door de Koning gewonnen rechtszaken aan de orde zijn geweest’. Daarbij is aangevoerd dat de gevraagde stukken relevant zijn om te beoordelen of de Koning of de Staat onrechtmatig hebben gehandeld en dat het gaat om precies omschreven informatie waardoor geen sprake is van een fishing expedition. De vordering is verder niet toegelicht of onderbouwd.

2.16. Wat Republiek beoogt met haar vordering – het kunnen onderzoeken of de Staat en/of de Koning onrechtmatig heeft gehandeld – is niet een belang dat gelijksoortig is aan het bevorderen van het herstel van de republikeinse regeringsvorm in Nederland. Het is niet duidelijk jegens wie de Staat en/of de Koning volgens Republiek mogelijk onrechtmatig heeft gehandeld en voor wie (toewijzing van) de vordering gevolgen zou hebben. Het feit dat Republiek ook (zie 2.3 onder 2) vordert voor recht te verklaren ‘dat de Staat handelt in strijd met artikel 6 EVRM – en daarmee onrechtmatig jegens Republiek en De Republikein’ kan er op wijzen dat Republiek ook ten aanzien van de gevraagde stukken het oog heeft op een onrechtmatige daad jegens haarzelf en De Republikein. Dat is echter verder niet aangevoerd of toegelicht. Nu Republiek in het kader van de collectieve actie niet zozeer haar eigen belangen of het belang van De Republiek stelt te dienen, maar een collectief belang, valt niet in te zien dat met deze vordering tot afgifte van stukken de belangen van degenen die zij beoogd te vertegenwoordigen worden gediend en hoe dat strookt met het eigen statutaire belang dat niet ziet op onrechtmatige gedragingen van de Staat jegens Republiek of De Republikein. De rechtbank is dan ook van oordeel dat Republiek wegens onvoldoende belang niet-ontvankelijk is in deze vordering.

2.17. De tweede en de derde vordering (zie 2.3 onder 2 en 3) passen, in samenhang bezien, naar het oordeel van de rechtbank wel voldoende bij de statutaire doelstelling van Republiek. De (onder 2) gevorderde verklaring voor recht dat de Staat handelt in strijd met artikel 6 EVRM is er mede gelet op het daarna (onder 3) gevorderde bevel op gericht dat de bevoegdheden van de Koning worden ingeperkt en dat ligt in lijn met het bevorderen van herstel van de republikeinse regeringsvorm. Dat de vorderingen zien op procedures waarin de Koning partij is stelt een en ander wel in een ander licht maar daarmee staan de vorderingen naar het oordeel van de rechtbank niet te ver af van de belangen die Republiek volgens haar statuten behartigt om in deze vorderingen te kunnen worden ontvangen. Bij dit oordeel is nog in het midden gelaten of de door Republiek tijdens de mondelinge behandeling voorgestelde wijziging van eis – die ziet op de derde vordering en hierna nog aan de orde zal komen – toelaatbaar is. Voor zowel de oorspronkelijke vordering als de gewijzigde vordering geldt dat naar het oordeel van de rechtbank in deze procedure is voldaan aan de voorwaarde dat het moet gaan om vorderingen die strekken tot de behartiging van belangen gelijksoortig aan de belangen die Republiek volgens haar statuten behartigt.

2.18. Voor het gevorderde verbod aan de Koning om procedures aanhangig te maken tegen de pers of anderen (zie 2.3 onder 4) is niet voldaan aan de voorwaarde dat gelijksoortige belangen moeten worden behartigd. Met het gevorderde verbod wordt beoogd te voorkomen dat personen worden betrokken in een civiele procedure die niet voldoet aan de eisen van een eerlijk proces. Dat is niet een belang dat Republiek volgens haar statuten behartigt of een daaraan gelijksoortig belang.

2.19. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat Republiek niet in haar eerste en vierde vordering kan worden ontvangen, reeds omdat die vorderingen niet strekken tot bescherming van belangen die Republiek volgens haar statuten behartigt.

13. **Bewijs en remedie.** De rechtbank oordeelt enerzijds dat Republiek haar vorderingen onvoldoende concreet onderbouwd heeft (rov. 2.32-2.36) en anderzijds dat Republiek niet-ontvankelijk is voor zover zij concreet bewijs wil verzamelen wat tot toewijzing van haar vordering kan leiden (rov. 2.16). Indien Republiek ontvankelijk is, behoort ook de kans te bestaan om bewijs te verzamelen. De rechtbank miskent ook dat ontvankelijkheid voor een vordering niet zo kan worden beperkt dat het niet mogelijk is om bewijs te verzamelen of een remedie te formuleren. De rechtbank miskent bovendien dat het wel degelijk past bij de doelstellingen van Republiek om te vermijden dat media - of anderen - niet in oneerlijke procedures worden betrokken door de Koning.

4: Een eerlijk proces vereist procedurele waarborgen; geen concreet bewijs oneerlijkheid

14. **Bestreden overwegingen.** In rov. 2.32-2.36 oordeelt de rechtbank:

“2.32. De rechtbank stelt bij de beoordeling het volgende voorop. In artikel 6 EVRM, het artikel dat volgens Republiek en De Republikein door de Staat wordt geschonden, staat (in de eerste zin) kort gezegd dat een ieder recht heeft op een eerlijke behandeling van zijn zaak door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat bij de wet is ingesteld. Of dat recht wordt geschonden, moet worden beoordeeld aan de hand van de omstandigheden van het geval,

in een concreet geval. Het Europese hof voor de rechten van de mens overwoog in de zaak *Kleyn/Nederland* 2 :

190. As is well established in the Court's case-law, in order to establish whether a tribunal can be considered "independent" for the purposes of Article 6 § 1, regard must be had, *inter alia* , to the manner of appointment of its members and their term of office, the existence of safeguards against outside pressures and the question whether it presents an appearance of independence.

191. As to the question of "impartiality" for the purposes of Article 6 § 1, there are two aspects to this requirement. First, the tribunal must be subjectively free of personal prejudice or bias. Secondly, it must also be impartial from an objective viewpoint, that is, it must offer sufficient guarantees to exclude any legitimate doubt in this respect. Under the objective test, it must be determined whether, quite apart from the judges' personal conduct, there are ascertainable facts which may raise doubts as to their impartiality. In this respect even appearances may be of a certain importance. What is at stake is the confidence which the courts in a democratic society must inspire in the public and above all in the parties to proceedings (see *Morris v. the United Kingdom* , no. 38784/97, § 58, ECHR 2002-I).

192. The concepts of independence and objective impartiality are closely linked and the Court will accordingly consider both issues together as they relate to the present case (see *Findlay v. the United Kingdom* , judgment of 25 February 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-I, p. 281, § 73).

193. Although the notion of the separation of powers between the political organs of government and the judiciary has assumed growing importance in the Court's case-law (see *Stafford v. the United Kingdom [GC]*, no. 46295/99, § 78, ECHR 2002-IV), neither Article 6 nor any other provision of the Convention requires States to comply with any theoretical constitutional concepts regarding the permissible limits of the powers' interaction 3 . The question is always whether, in a given case, the requirements of the Convention are met . (...)

198. The Court is not as confident as the government was in its statement during the parliamentary budget discussions in 2000 that these arrangements are such as to ensure that in all appeals coming before it the Administrative Jurisdiction Division constitutes an "impartial tribunal" for the purposes of Article 6 § 1 of the Convention. It is not, however, the task of the Court to rule in the abstract on the compatibility of the Netherlands system in this respect with the Convention. The issue before the Court is whether, as regards the appeals brought by the present applicants, it was compatible with the requirement of the "objective" impartiality of a tribunal under Article 6 § 1 that the Council of State's institutional structure had allowed certain of its ordinary councillors to exercise both advisory and judicial functions."

Ook in andere uitspraken heeft het EHRM benadrukt dat het bij de toetsing aan de verdragsbepalingen telkens gaat om een oordeel over een concreet geval en of in dat geval sprake was van een eerlijk proces. Artikel 6 EVRM geeft geen regels over staatsinrichting en wetgeving als zodanig, maar biedt waarborgen voor burgers in concrete gevallen.

2.33. Volgens Republiek wordt in alle zaken waarin de Koning partij is, artikel 6 EVRM geschonden vanwege het samenstel van regels en tradities zoals die in de wet zijn

vastgelegd en in de praktijk zijn gegroeid. Haar vordering ziet op alle zaken waarin de Koning partij is en zij vraagt daarmee een oordeel over de staatsinrichting, regelgeving en gebruiken. Zoals hiervoor is overwogen strekt artikel 6 EVRM daartoe niet en is het niet aan de rechter om een dergelijk oordeel te geven. Dat zou anders kunnen zijn als uit de (inhoud van de) wettelijke regels en gebruiken en de aard van de daarmee gerealiseerde bevoegdheden van de Koning reeds direct zou volgen dat hij invloed heeft op de uitkomst van elke procedure waarbij hij partij is. Maar dat volgt niet uit wat daartoe door Republiek is aangevoerd. De Koning heeft geen zelfstandige bevoegdheden binnen de uitvoerende, de wetgevende en de rechtsprekende macht en – anders dan in de zaak over het kroonberoep waar Republiek naar verwijst 4 – is de Koning niet op grond van zijn bevoegdheden betrokken bij de beoordeling van elke zaak die door of tegen hem worden aangespannen. Dat volgt ook niet uit de stellingen van Republiek; het gaat Republiek erom dat niet is uitgesloten dat de Koning zijn – op zich beperkte – bevoegdheden bij de totstandkoming van wetten, de benoeming van rechters en zijn rol ten opzichte van de regering aanwendt op een manier die van invloed is op de behandeling van een civiele zaak waarin hij zelf partij is. Dat die mogelijkheid bestaat is echter niet genoeg om in alle zaken waarin de Koning partij is een schending aan te nemen. Daarvoor moet duidelijk zijn dat er daadwerkelijk invloed is uitgeoefend waardoor er – in een specifieke zaak – geen sprake is van een eerlijk proces in de zin van artikel 6 EVRM. Dat is niet anders voor zaken waarin de Staat partij is, of een persoon die binnen de overheid bepaalde taken en bevoegdheden heeft, zoals een minister.

2.34 Ook voor de tradities en gebruiken rond de Koning waar Republiek op wijst, zoals de aanhef boven wetten, het portret van de Koning in rechtszalen en de eed of belofte van rechters en advocaten waarbij zij trouw zweren of beloven aan de Koning en de Grondwet geldt dat hieruit niet reeds volgt dat er geen sprake is van een eerlijk proces in procedures waarin de Koning partij is. Het is niet in geschil dat die gebruiken geen uitdrukking zijn van loyaliteit van bewindslieden of rechters aan de Koning zelf of de standpunten van de Koning in persoon. Het vergt dan ook meer dan het bestaan van die gebruiken en tradities om aan te nemen dat in alle zaken waarin de Koning partij is twijfel over de onafhankelijkheid van het gerecht objectief gerechtvaardigd is. Dat is niet anders wanneer die gebruiken en tradities in samenhang worden gezien met de hiervoor besproken bevoegdheden.

2.35. De rechtbank overweegt daarbij nog het volgende. Republiek heeft wel gewezen op de concrete zaken waarin de Koning partij was en op het feit dat ook de onderhavige zaak een zaak is waarin de Koning partij is. Dat er in die eerdere zaken geen sprake is geweest van een eerlijk proces heeft Republiek niet gesteld en zij heeft ook geen specifieke op die zaken betrekking hebbende feiten en omstandigheden aangevoerd over de totstandkoming van de voor die zaak relevante regels en beslissingen, de (benoeming van) bij de zaak betrokken rechters en/of de procedurele gelijkheid. Het gaat Republiek niet om wat zich precies in die zaken heeft voorgedaan, maar om het feit dat de Koning een civiele vordering kan instellen en dat het voorkomt dat hij partij is in een procedure en dan steeds in het gelijk is gesteld. Daaruit kan echter niet worden afgeleid dat er al die procedures geen sprake is geweest van een eerlijk proces.

2.36. Ook voor deze zaak zelf, waarin de Koning partij is geldt dat Republiek zich niet uitdrukkelijk op het standpunt heeft gesteld dat haar vordering niet eerlijk wordt behandeld door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht in de zin van artikel 6 EVRM dat bij de wet is ingesteld. Zij heeft opgemerkt dat ook in deze zaak de Koning niet zelf

verschijnt, dat boven het tussenvonnis ‘in naam van de Koning’ staat en dat in de zaal waarin de mondelinge behandeling wordt gehouden een portret van de Koning hangt, zoals in alle zaken waarin de Koning partij is. Dat is echter onvoldoende om aan te nemen dat deze zaak van Republiek niet eerlijk wordt behandeld door een onafhankelijk gerecht en/of dat haar geen gelijke kansen zijn geboden in de procedure. Concrete feiten en omstandigheden die dat oordeel zouden kunnen rechtvaardigen in deze zaak heeft zij niet aangedragen en daarvan is ook overigens niet gebleken. Dat uit artikel 77 Rv volgt dat de Koning niet als getuige in een civiele zaak hoeft te verschijnen, kan in deze zaak ook niet tot een schending van het equality of arms -beginsel leiden. Het horen van de Koning als getuige in deze zaak blijft namelijk niet achterwege vanwege het bepaalde in dit artikel 77 Rv, maar vanwege het ontbreken van voldoende concrete stellingen van Republiek, reden waarom aan bewijslevering niet wordt toegekomen.

15. **Rechtsontwikkeling sinds Kleyn.** De rechtbank miskent dat de scheiding der machten steeds belangrijker is geworden. Het EHRM had in 2003 al sterke twijfels. Het EHRM overwoog ‘*the Court is not as confident as the government was in its statement during the parliamentary budget discussions in 2000 that these arrangements are such as to ensure that in all appeals coming before it the Administrative Jurisdiction Division constitutes an “impartial tribunal” for the purposes of Article 6 § 1 of the Convention*’. Het arrest was bovendien alles behalve unaniem, maar liefst vijf rechters – waaronder de Nederlandse – gaven een *dissenting opinion* en betoogden dat wel degelijk sprake was van een schending van [artikel 6](#) EVRM. In een *dissenting opinion* nam de Nederlandse rechter, Thomassen, scherp afstand van de benadering van het Hof. Thomassen wees op een ander aspect in de jurisprudentie van het EHRM inzake art. 6 EVRM, namelijk ‘(...) *the confidence which the courts in a democratic society must inspire in the public and above all in the parties to proceedings*’. Dit vertrouwen in de rechtspraak was in het geding wanneer de uitoefening van de rechterlijke functie en de adviserende functie in wetgevingsaangelegenheden in één overheidsambt werden gecombineerd. In het verlengde hiervan wees Thomassen op het - al in 2003 - toenemende belang van machtscheiding – ‘separation of powers’ – in de jurisprudentie van het Hof. Wanneer, zoals in de onderhavige zaak, een duidelijke scheiding van functies ontbreekt, moesten hoge eisen gesteld worden aan de objectieve onpartijdigheid.
16. **Rekenkamer.** Het EHRM ging in een arrest uit 2016 opnieuw nader in op het vraagstuk van objectieve onpartijdigheid en dubbelfuncties van rechterlijke colleges. In deze zaak ging het om de nationale rekenkamer van Frankrijk (Cour des comptes) die naast de functie van rekenkamer tevens een rechterlijke functie vervulde, namelijk in hoger beroep kennis nam van beslissingen van regionale rekenkamers. In de onderhavige zaak had de nationale rekenkamer eerst in zijn jaarverslag melding gemaakt van een specifieke beslissing van een regionale rekenkamer over onregelmatigheden in het beheer van een gemeentelijke personeelsvereniging. Daarbij had de nationale rekenkamer tevens een (negatief) oordeel uitgesproken over de kennelijk kwalijke gang van zaken bij het financieel beheer van die vereniging. Vervolgens had de nationale rekenkamer als rechterlijke instantie in hoger beroep een oordeel uitgesproken over de rechtmatigheid van de beslissing van de regionale rekenkamer. Het EHRM oordeelde deze gang van zaken in strijd met het vereiste van

objectieve onpartijdigheid van art. 6 EVRM. De omstandigheid dat het jaarverslag niet was ondertekend door de personen die later in het rechterlijk college in hoger beroep oordeelden, bracht het EHRM in dit geval niet tot een ander oordeel. Van belang was vooral dat de nationale rekenkamer in het jaarverslag duidelijk en specifiek inging op de concrete feiten van de zaak en daaraan bepaalde kwalificaties verbond, voordat de zaak aan haar als rechter werd voorgelegd. Uit het arrest van 2016 is af te leiden dat problemen met de vereiste objectieve onpartijdigheid voor wat betreft een dubbelfunctie van een rechterlijke instantie ook kunnen optreden zonder dat deze functie in een bepaald geval door dezelfde personen is uitgeoefend⁹.

17. **Growing importance.** De rechtspraak van het EHRM over de scheiding der machten is intussen steeds belangrijker aan het worden¹⁰.

“The notion of the separation of powers between political organs of government and the judiciary is assuming growing importance in the Court’s case-law”¹¹.

“The term “independence” characterises both a state of mind which denotes a judge’s imperviousness to external pressure as a matter of moral integrity, and a set of institutional and operational arrangements – involving both a procedure by which judges can be appointed in a manner that ensures their independence and selection criteria based on merit – which must provide safeguards against undue influence and/or unfettered discretion of the other State powers, both at the initial stage of the appointment of a judge and during the performance of his or her duties. (...) Indeed, the notion of independence of a tribunal entails the existence of procedural safeguards to separate the judiciary from other powers¹².”

“Whatever system is chosen by member States, they must abide by their obligation to secure judicial independence. Where a judicial council has been established, the State authorities should be under an obligation to ensure its independence from the executive and legislative powers, especially in order to safeguard the integrity of the judicial appointment process.”¹³

18. **Procedural safeguards.** Als Nederland wil dat de staatshoofden van Polen, Hongarije en Turkije geen blokkeringsrecht hebben bij rechterlijke benoemingen, is het wijs om zelf het goede voorbeeld te geven. Ook als we de Staat mogen geloven dat het in de praktijk eigenlijk altijd wel goed gaat, is dat niet voldoende. Het EHRM eist immers dat er *procedural safeguards* zijn om de scheiding der machten te waarborgen zodat de huidige *unfettered discretion* (onbepaalde discretie) van het Staatshoofd in strijd is met het verdrag. Anders dan de Staat betoogt onder 8.2.9 zien de vereiste waarborgen niet enkel op de periode ná de benoeming van de rechter; inmiddels is verhelderd dat onafhankelijkheid van de overige staatsmachten (ook) vereist is bij *the initial stage of the appointment*. Dan is er nog geen ‘concrete zaak’.

⁹ EHRM 6 oktober 2016, nr. 63979/11 (*Beausoleil t. Frankrijk*).

¹⁰ https://www.echr.coe.int/documents/guide_art_6_eng.pdf (augustus 2022). Deze versie is pas uitgekomen nadat de dagvaarding werd opgesteld.

¹¹ (*Svilengaćanin and Others v. Serbia*, 2021, §§ 64)

¹² *Guðmundur Andri Ástráðsson v. Iceland* [GC], 2020, § 215 & 234)

¹³ *Grzęda v. Poland* [GC], 2022, §§ 300-309.

Heeft de rechtbank gelijk? Moet het echt eerst ‘concreet’ misgaan, voordat de rechter ingrijpt? Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens oordeelde dat er ‘procedurele waarborgen’ moeten zijn om invloed van het staatshoofd op benoemingen in de rechterlijke macht te voorkomen. Een waarborg is iets heel anders dan bewijs van concrete problemen afwachten. Voorkomen is beter dan genezen.

De Staat betoogde in de CvA onder 4.2.20 dat de Koning ‘buiten staat’ kan worden verklaard; *nadat* hij weigert te tekenen. Dit is geen effectieve waarborg. Art. 35 van de Grondwet ziet niet op het weigeren, maar op een ernstige medische conditie. Zelfs als het in de praktijk altijd goed gaat, geldt dat het EHRM terecht het symbolisch bekrachtigen, kwalificeert als “*only a practice of no binding force, from which the Crown can depart at any moment*”¹⁴. Dat met die overweging het Nederlandse kroonberoep is afgeschaft, illustreert dat de onafhankelijkheid van de rechtspraak vereist dat de Koning op voldoende afstand staat. Nu houdt niets of niemand de Koning tegen om een rechterlijke benoeming niet te ondertekenen of een wet, die nadelig is voor de eigen procedures, te vertragen of te blokkeren. Er zijn geen *procedural safeguards* om de scheiding der machten te waarborgen. Tussen ons en een Koning die zijn macht misbruikt, staan in feite alleen goede manieren. Dat is voor het recht niet genoeg.

19. **Garanderen rechterlijke onafhankelijkheid.** Een relevante rechtsontwikkeling is bovendien dat ook het HvJ EU een algemene abstracte verplichting heeft bevestigd voor de lidstaten op grond van art. 19 lid VEU om rechterlijke onafhankelijkheid te ‘garanderen’¹⁵. Het is voor nationale rechters mogelijk om op eigen initiatief problemen op het gebied van rechterlijke onafhankelijkheid voor te leggen aan het Hof van Justitie via de prejudiciële procedure van artikel 267 VWEU. Het HvJ EU heeft hier ook handen en voeten aan gegeven in de richting van Malta, Bulgarije en Roemenië¹⁶. Leloup geeft een overzicht met vele verdere verwijzingen; waaruit ook blijkt dat concrete problemen niet afgewacht mogen worden; maar dat de rechterlijke onafhankelijkheid van het staatshoofd moet worden gegarandeerd¹⁷.

5: Uiterlijke schijn van onafhankelijkheid

20. **Bestreden overweging.** Deze grief is eveneens gericht tegen rov. 2.32-2.36.
21. **Uiterlijke schijn.** Een relevant element voor het EHRM ten aanzien van zowel onafhankelijkheid als objectieve onpartijdigheid is of het betrokken orgaan de indruk en het vertrouwen *wekt* onafhankelijk te zijn¹⁸. Er gelden ook eisen aan symboliek en

¹⁴ <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57436>.

¹⁵ HvJ EU 27 februari 2018, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, EHRC 2018/72, m.nt. J. Krommendijk, AB 2018/220, m.nt. P.M. van den Eijnden (*Associação Sindical dos Juizes Portugueses*).

¹⁶ HvJ 12 februari 2019, C-8/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:110 (*RH*); HvJ 18 mei 2021, gevoegde zaken C-83/19 e.a., ECLI:EU:C:2021:393 (*Asociația Forumul Judecătorilor din România*); HvJ 20 april 2021, C-896/19, ECLI:EU:C:2021:311, EHRC 2021/126, m.nt. J.J.J. Sillen (*Repubblika*)

¹⁷ M. Leloup, ‘De rechtsstaatrechtspraak van het Hof van Justitie: een overzicht’, *SEW* 2023/22, afl. 2, p. 68.

¹⁸ EHRM 6 november 2018, ECLI:CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, EHRC 2019/69, m.nt. J.E. Soeharno (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá/Portugal*), r.o. 144; EHRM 21 juni 2011, ECLI:CE:ECHR:2011:0621JUD000801407 (*Fruni/Slowakije*) r.o. 141.

de *appearance of independence* (dagvaarding onder 4.1). Door te hoge eisen te stellen aan de concreetheid van de misstand kan het immers haast onmogelijk worden nog tot een inbreuk te komen. Hoe innig de band tussen de rechter en de advocaat ook is; nooit kan worden aangetoond dat ook over de zaak is gesproken. Zelfs indien 1 van beide partijen hoogstpersoonlijk de rechter heeft benoemd; dan nog is het onmogelijk aan te tonen dat er ook concreet over de zaak is besproken. Concreetheid is belangrijk, maar het moet de onderliggende norm niet opheffen. Daarom is het in de rechtspraak over onafhankelijkheid belangrijk of sprake is van een 'begrijpelijke vrees'. De vraag is 'wether this fear can be held objectively justified' (EHRM 24 mei 1989, NJ 1990/627 (Hauschildt); EHRM 15 oktober 2009, NJ 2010/180 (Micallef/Malta). Dit staat los van de vraag of het orgaan ook daadwerkelijk onafhankelijk is.¹⁹ Een en ander spruit voort uit de meer algemene stelregel van het EHRM dat '*justice must not only be done; it must also be seen to be done*'.²⁰ Er wordt in dit verband vaak gesproken over een doctrine van uiterlijke schijn ('*doctrine of appearances*').²¹

6: Equality of arms en het zwijgen van de Koning ex art. 77 Rv.

22. **Bestreden overweging.** Deze grief is eveneens gericht tegen rov. 2.32-2.36 en dan met name voor zover geoordeeld wordt dat de Koning weliswaar niet hoeft te getuigen, maar dat dit geen inbreuk maakt.
23. **Geen gelijke procedurele middelen.** In de dagvaarding onder 3.1 is met verdere verwijzingen uiteengezet dat de *equality of arms* gelijke procedurele middelen vereist. voor een schending is dus niet bepalend of naar het oordeel van de rechtbank voldoende concreet is gesteld om de procedurele middelen, die normaliter gelden, te hanteren. Het leerstuk wil dat gerechtelijke procedures plaatsvinden zonder dat één partij substantiële procedurele voordelen heeft tegenover de ander. Het EHRM komt bijvoorbeeld tot een schending indien de ene partij een dominantere positie heeft in de procedure en daardoor meer overwegende invloed kan uitoefenen op de rechter of wanneer één van beide procespartijen vanuit zijn positie of functie een voordeel heeft. Dat is hier het geval omdat - zoals de rechtbank ook overweegt - de Koning niet kon worden gehoord; noch als getuige; noch tijdens de mondelinge behandeling op grond van een bijzondere procesrechtelijke regel waarop eisers geen beroep kunnen doen.

7: Geen oordeel omtrent *trias*, *equality of arms* en *appearance of independence*

24. **Geen antwoord.** Deze grief is eveneens gericht tegen rov. 2.32-2.36 en met name voor zover daarin geen antwoord gegeven wordt op de 3 kernvragen, die in de dagvaarding naar voren komen. Uit het vonnis is niet af te leiden of de Koning - zoals eisers hebben betoogd - aan alle kanten van de trias bevoegdheden heeft, of de

¹⁹ Concl. AG M. Bobek, [ECLI:EU:C:2019:370](#) bij HvJ EU 7 mei 2019, C-347/18, [ECLI:EU:C:2019:661](#) (*Salvoni*), par. 32.

²⁰ EHRM 17 januari 1970, CE:ECHR:1970:0117JUD000268965 (Delcourt/België), r.o. 31.

²¹ Concl. AG M. Bobek, [ECLI:EU:C:2020:746](#) bij HvJ EU 18 mei 2021, gevoegde zaken C-83/19 e.a., [ECLI:EU:C:2021:393](#) (*Asociația Forumul Judecătorilor din România*), par. 233.

procedurele voorschriften inbreuk maken op de *equality of arms* en passend zijn bij de *appearance of independence*. Om herhaling te vermijden, verzoeken eisers daarom gronden I-III uit de dagvaarding als hier herhaald en ingelast te beschouwen.

SLOT

EIS

Republiek en De Republikein vorderen:

Incidenteel / provisioneel

1. **Adresseren bezwaren.** te waarborgen dat beide partijen op gelijke wijze vragen kunnen beantwoorden tijdens de mondelinge behandeling zonder dat 1 van de partijen de bijzondere mogelijkheid heeft alle vragen te laten beantwoorden door een advocaat door te verhelderen welke personen geacht worden te verschijnen, te waarborgen dat er geen portret van een van beide partijen - of van de moeder van 1 van beide partijen - achter de rechters hangt tijdens de behandeling, niet op de arresten 'in naam van de Koning te stempelen' in ieder geval niet indien het arrest zich niet leent voor parate executie te zorgen dat de rol beide partijen vermeld op de gebruikelijke voet zodat belangstellenden kunnen zien en horen wie de achterliggende procederende partijen zijn.

In de hoofdzaak

2. **Vernietiging.** te vernietigen het vonnis waarvan beroep;

3. **Toewijzing.** te oordelen dat de vorderingen in hoger beroep van Republiek & Republikein dienen te worden toegewezen en - opnieuw rechtdoende - te oordelen dat;

i). **Bewijs.** Staat en de Koning gemachtigde van de Koning beveelt de door hen gevorderde bescheiden te overleggen op straffe van een dwangsom;

ii) **Art. 6 EVRM.** dat de rechtbank voor recht verklaart dat de Staat handelt in strijd met artikel 6 EVRM – en daarmee onrechtmatig jegens Republiek en De Republikein – doordat de bevoegdheden, het bijzondere procesrecht en de tradities rondom de Koning afbreuk doen aan een eerlijk proces in procedures waarin de Koning partij is;

iii) **Maatregelen.** dat de rechtbank de Staat beveelt om maatregelen te nemen die bevorderen dat de Koning geen onderdeel uitmaakt van zowel de wetgevende, de uitvoerende als de rechtsprekende macht om mogelijk te maken dat de Koning toegang krijgt tot een (van hem) onafhankelijke rechter dan wel op een door de rechter in goede justitie te bepalen wijze;

iv) **Tijdelijk bevel.** dat de rechtbank de Koning beveelt om geen procedures bij de rechter aanhangig te maken tegen de pers of anderen nu het concrete en realistische gevaar dreigt dat die procedures niet conform artikel 6 EVRM zullen zijn, of een ander in goede justitie te bepalen tijdelijk bevel geeft om schending van het verdrag zo veel mogelijk te voorkomen.

v) **Actieve verplichting.** Een bevel aan de Staat om maatregelen te nemen die bevorderen dat de bevoegdheden, procedurele privileges, tradities en symboliek rondom de Koning geen

inbreuk meer maken op art. 6 EVRM; zodat de Koning geen onderdeel meer uitmaakt van zowel de wetgevende de uitvoerende als de rechtsprekende macht, zodat iedereen in Nederland – inclusief de Koning – toegang krijgt tot een onafhankelijke rechter; dan wel een door de rechter in goede justitie te bepalen bevel te formuleren met een actieve verplichting voor de Staat om te voldoen aan de eisen van art. 6 EVRM”.

4. **Terugbetaling.** geïntimeerden te veroordelen om al hetgeen appellanten ter uitvoering van het bestreden vonnis aan geïntimeerde heeft voldaan aan appellanten terug te betalen, vermeerderd met de wettelijke rente vanaf de dag van betaling tot de dag van terugbetaling en geïntimeerden te veroordelen in de kosten van beide instanties, te vermeerderen met de nakosten;

een en ander te voldoen binnen veertien dagen na dagtekening van het arrest, en voor het geval voldoening van de (na)kosten niet binnen de gestelde termijn plaatsvindt – te vermeerderen met de wettelijke rente over de (na)kosten te rekenen vanaf bedoelde termijn voor voldoening;

één en ander, voor zover mogelijk, uitvoerbaar bij voorraad.

Ondertekening

PRODUCTIELIJST

1. Reactie mr. Veldhuis - 27 oktober 2020
2. Reactie mr. Croiset Van Uchelen - 22 februari 2021
3. Statuten Republiek - 7 juli 2021
4. ANBI Republiek (ANBI status, beloningsbeleid, financieel jaarverslag 2021) - 1 juni 2022
5. Jaarverslagen en Bestuursverslagen Republiek 2021 & 2022
6. Veel overleg over rechtszaken en afwachtendheid bij journalistiek (VPRO: MediaLogica)
7. Amalia ziet ondertekening als goddelijke gewetensvraag en niet als symboliek;
8. Balkenende gaat Koning adviseren over “ingewikkelde staatkundige vraagstukken”; niet over het zetten van symbolische handtekeningen.

NIEUW:

9. Bericht RTL over verandering naam en afspraken over geheimhouding procedure

9

“De uitkomst staat al zo goed als vast. Alle voorgaande rechtszaken waarbij de privacy werd geschonden, werden glansrijk door de Oranjes gewonnen.”

“De rechtszaak is ook bewust stilgehouden. Grappig is dat bij de persvoorlichting van de rechtbank Amsterdam tot dinsdag niemand wist dat dit er aan zat te komen. De zaak staat namelijk niet op naam van de familie van Oranje, maar op naam van de huisadvocaat. Alle partijen die wij vervolgens spraken vroegen als eerste: "Hoe weet u dit?"”

Antoin Peeters

<https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/column/1885641/koningshuis-versus-nieuwe-revu>